

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Комсомольського міського суду Полтавської області

06.11.2024

м. Полтава, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 06.11.2024 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Комсомольського міського суду Полтавської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ у складі:

Носенко Владислав Володимирович, Представник Уповноваженого у Полтавській області;

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування суду здійснено вперше.

Місцезнаходження суду: вулиця Гірників, 17, м. Горішні Плавні, Кременчуцький район, Полтавська область, 39801.

Керівництво установи:

Солоха Олег Володимирович, голова суду (на посаді з 29.03.2024).

Ковтун Данило Станіславович, керівник апарату суду (на посаді з 24.06.2022).

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Полтавській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Комсомольського міського суду Полтавської області є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Відповідно до Паспорта будівлі (приміщення) Комсомольського міського суду Полтавської області суд розміщено на 1 поверсі п'ятиповерхової житлової будівлі 1969 року побудови. Загальна площа, яку займає суд – 394,5 м². Форма власності будівлі: комунальна, власник – Горішньоплавнівська міська рада Полтавської області, форма передачі приміщення суду – договір оренди № 22/85-2021.

Склад робочих приміщень суду відповідно до Паспорту будівлі (приміщення):

кількість залів судових засідань для розгляду цивільних та кримінальних

справ – 3 од.;

приміщення конвою – відсутнє;

камери для підсудних (засуджених) – 1 од.;

кімната для роботи адвоката з підсудним – відсутня;

кімната для прокурорів – відсутня;

кімната для адвокатів – відсутня;

кімната для вивчення справ громадянами – кабінет № 5 (обвинувачені – зали судових засідань);

комора речових доказів – відсутня;

загородження для підсудних у залах судових засідань зі спеціального захисного скла – 3 од.

Зали судових засідань технічно оснащені системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Санітарні вузли:

для працівників суду – 1 од.;

для відвідувачів – 1 од.;

для підсудних (засуджених) – 1 од.

Вікна залів судового засідання для розгляду кримінальних справ обладнано ґратами.

За 2023 рік, за період з 01 січня по 06 листопада 2024 року у суді не виявлено ознак заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваних.

Штатна чисельність працівників суду становить 29 осіб, у тому числі суддів – 5.

Наявні аптечки для надання домедичної допомоги.

Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюється працівниками Територіального управління Служби судової охорони у Полтавській області, якими ведеться перевірка та реєстрація пропуску осіб до приміщення суду.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, НППМ, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

1. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі - ДБН) у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поведіння.

Керівник апарату повідомив, що для реалізації права підсудними (засудженими) на конфіденційне побачення з адвокатами наразі здійснюється в залах судових засідань для розгляду кримінальних проваджень.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

2. Для доставки обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду використовується центральний вхід до будівлі суду.

Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

3. У ході відвідування встановлено, що у порушення вимог п. 13 Інструкції в приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від камери до залу судових засідань, у зв'язку з чим, підсудні (засуджені) конвоюються через центральний вхід коридорами, що є відкритими для сторонніх осіб до залів судових засідань, що призводить до порушення права на безпеку як відвідувачів, працівників суду, так і підсудних (засуджених), а

також підвищує ризики потрапляння та передачу заборонених предметів в приміщеннях суду.

4. У ході відвідування встановлено, що у суді порушуються правила пожежної безпеки, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 та п.7.2.6 ДБН.

Зокрема, суд не обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, що загрожує життю людей у разі виникнення пожежі.

5. У суді відсутнє приміщення, що може використовуватися як тимчасове укриття, у порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

6. Вимогами п. 6.5.2. ДБН передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Натомість в суді обладнано лише 1 камеру для тримання підсудних (засуджених), що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

7. У порушення вимог пунктів 6.5.1 ДБН у суді відсутнє приміщення для конвою.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України; статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

8. У приміщенні суду не забезпечено умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення, що порушує вимоги пункту 6.1.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення». Зокрема, центральний вхід до суду обладнано пандусом, що не відповідає вимогам п. 5.3.1, а саме: похил біля будівлі повинен бути не більше 8 % (1:12) (для розрахунку максимального ухилу і довжини пандуса слід керуватися додатком Д). Крім того, початок сходів не позначено тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами, що розташовуються перпендикулярно до напрямку руху перед сходами, що не відповідає вимогам для забезпечення прав учасників судових процесів та архітектурної доступності. Кнопка виклику персоналу не працює.

9. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та

житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), жоден санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Полтавській області:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Комсомольському міському суду Полтавської області:

2.1. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними.

2.2. Обладнати суд приміщенням для конвою, достатньою кількістю камер для підсудних (засуджених).

2.3. Обладнати приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією.

2.4. Створити необхідні умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень суду у відповідності до вимог Державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327.

2.5. Обладнати будівлю суду санвузлом для маломобільних груп населення.

2.6. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті.

2.7. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань.

2.8. Облаштувати у будівлі суду найпростіше укриття.

2.9. Опрацювати питання щодо пошуку належного приміщення для здійснення правосуддя.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фото до звіту.

**Керівник групи НІМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Полтавській області**

Владислав НОСЕНКО

Фотознімки за результатами відвідування

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

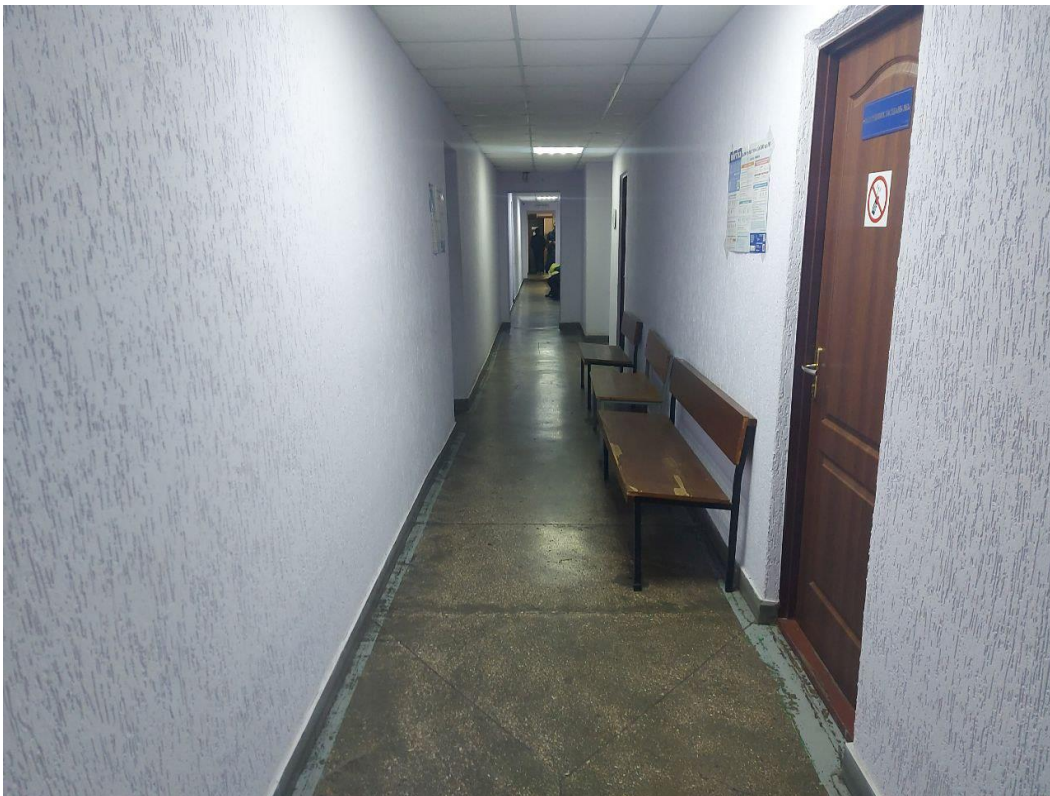

Фото 5

Фото 6

Фото 7

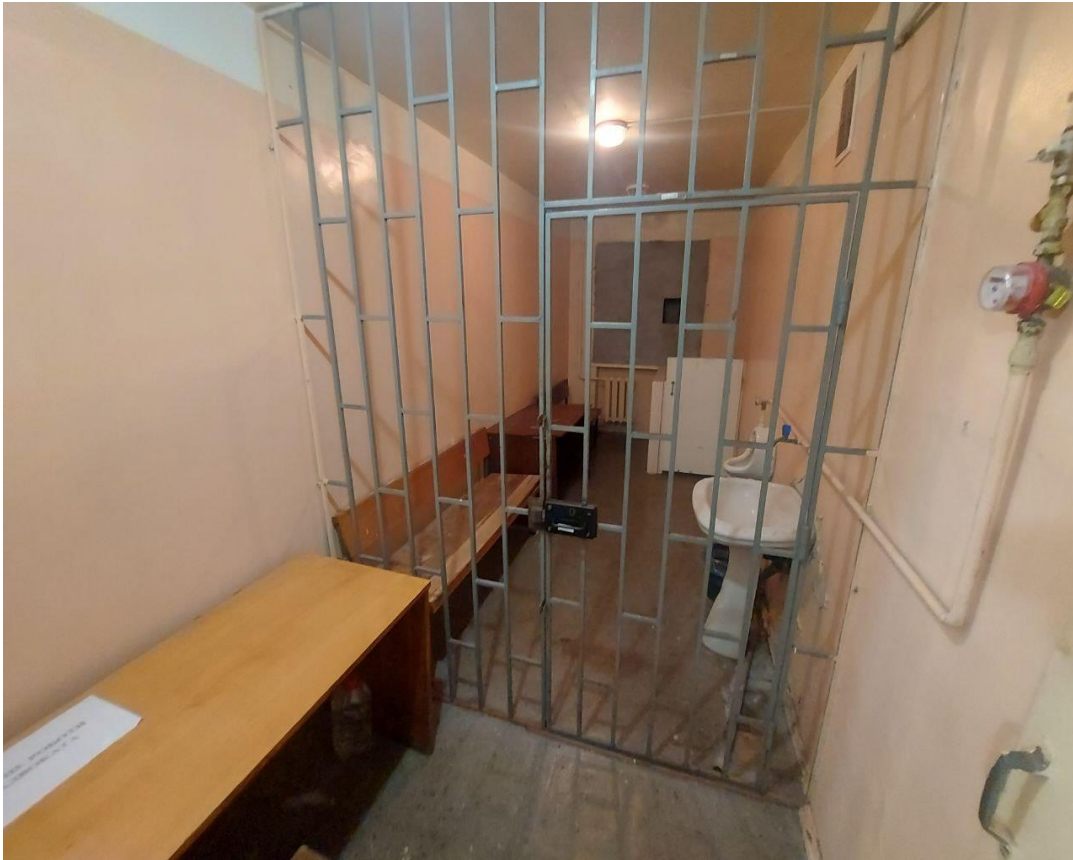

Фото 8

Фото 9

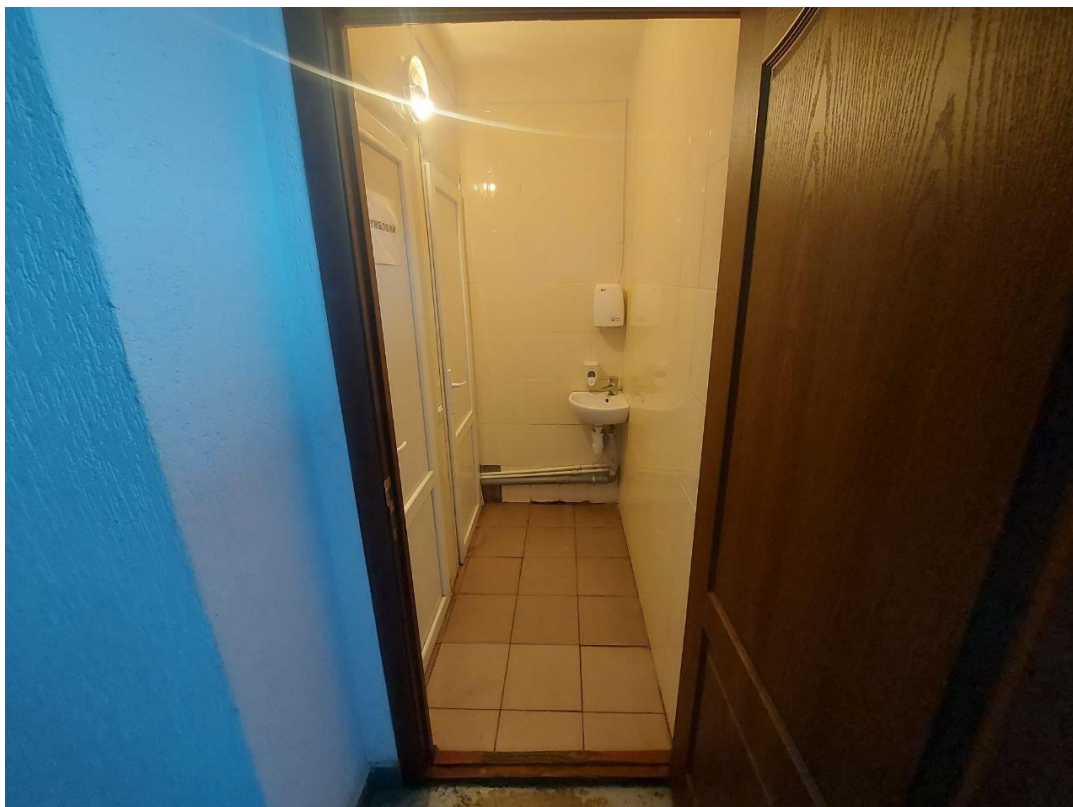

Фото 10

